

# Zažili jste situaci, kdy jste byli bezdůvodně znevýhodněni kvůli zdravotnímu postižení?

Diskriminace na základě zdravotního postižení je nepřijatelná. V případě, že se setkáte s diskriminací, obraťte se na ombudsmana. Můžete pomoci nejen sobě, ale i lidem v podobné životní situaci. Přečtěte si skutečné příběhy pěti lidí se zdravotním postižením, kterým ombudsman pomohl v oblasti bydlení, zaměstnání a vzdělávání.

1

## Město diskriminovalo pana Tomáše, který byl nevidomý. Muselo se omluvit a zaplatit 50 000 Kč jako odškodné.

Pan Tomáš žil v domě se svými rodiči. Protože trpěl častými infekcemi dýchacích cest, rozhodl se pronajmout si obecní byt. Pan Tomáš nabídl za byt nejvyšší cenu a čekal na uzavření nájemní smlouvy. Město uzavřelo nájemní smlouvu s uchazečem, který byl druhý v pořadí. Město argumentovalo tím, že by muselo byt dodatečně upravovat s ohledem na potřeby muže se zrakovým postižením.

Pan Tomáš se obrátil na ombudsmana, který zdůraznil, že město není oprávněné hodnotit zdravotní stav uchazeče o nájem bytu a posuzovat, jaké bydlení je pro něj vhodné. To může posoudit pouze lékař, který v případě pana Tomáše neshledal žádné nadstandartní požadavky na bydlení. Ombudsman řekl, že se město dopustilo přímé diskriminace. Pan Tomáš dosáhl vítězství u soudu, který potvrdil názor ombudsmana a shledal jednání města jako diskriminační. Soud městu přikázal uveřejnit omluvu a zaplatit muži finanční kompenzaci ve výši 50 000 Kč.

„Žalovaný veřejně nabízel k nájmu byt ze svého bytového fondu a žalobce podmínkám této nabídky vyhověl, přesto mu s odkazem na jeho zdravotní postižení byt pronajmat nebyl. jednání žalovaného je proto přímou diskriminací ve smyslu její definice podle antidiskriminačního zákona.“

*z rozsudku krajského soudu*

2

## Bytové družstvo po upozornění ombudsmana zřídilo a proplatilo paní Miladě a jejímu synovi, kteří byli neslyšící, potřebný videotelefon.

Paní Milada byla členkou bytového družstva a žádala o zřízení a proplacení videotelefonu. Žila se synem, který byl také neslyšící, a videotelefon byl pro oba užitečný. Neslyšícím umožňuje videotelefon využívat domovní zvonky stejně jako audiotelefon slyšícím. Bytové družstvo proplatilo paní Miladě pouze světelnou signalizaci.

Protože družstvo nepřijalo přiměřené opatření k dosažení rovných podmínek s ostatními nájemníky, dopustilo se podle názoru ombudsmana nepřímé diskriminace lidí se zdravotním postižením. Finančně videotelefon pro družstvo, které má 80 členů, nepředstavoval nepřiměřené zatížení. Po upozornění ombudsmana a zásahu advokátky družstvo videotelefon paní Miladě zřídilo a proplatilo.

„Nenalezla jsem důvod, proč by přijetí přiměřeného opatření v podobě zakoupení videotelefonu pro neslyšící mohlo v daném případě pro bytové družstvo představovat nepřiměřené zatížení.“

*ze zprávy ombudsmana*

3

### Škola Pavlovi přestala poskytovat podporu v podobě individuálního studijního plánu, protože propadla platnost doporučení z poradny. Zásah ombudsmana situaci vyřešil.

Pavel, žák osmé třídy základní školy, měl speciální vzdělávací potřeby. Využíval individuální studijní plán a ve škole se mu dařilo. Jeho prospěch se však zničehonic výrazně zhoršil. Ředitelka školy oznámila mamince, že nemá k dispozici aktuální zprávu z pedagogicko - psychologické poradny a tím pádem nemohou zajistit vzdělávání podle individuálního plánu. Poradna měla volný termín až za čtyři měsíce a dalšímu poskytování podpory ve vzdělávání bránila pouze formální překážka - nové doporučení.

Ombudsman upozornil maminku na to, že škola může jejímu synovi v mezidobí poskytovat podporu i bez doporučení poradny, a to v minimálním standardu. Škola následně kontaktovala poradnu a ta doporučení vystavila do pěti dnů.

„Je až neuvěřitelné, že jak se někde objeví zakroucené paragrafy, tak najednou vše jde. Teď jsem byla osobně ještě v poradně a bylo mi tam řečeno, že zprávu mají připravenou dnes k odeslání. Nechápu, proč to nešlo i dříve, ale konečně se něco děje. Ještě jednou moc děkuji za pomoc.“

*Pavlova maminka*

4

### Pan Karel měl obtíže s ledvinovými kameny a v zaměstnání se potýkal s šikanou. Ombudsman zaměstnavatele na nevhodné jednání upozornil a pan Karel se mimosoudně se zaměstnavatelem dohodl na finanční kompenzaci a obdržel také omluvu.

Pan Karel musel kvůli ledvinovým kamenům i v zaměstnání navštěvovat toaletu častěji, než je běžné. O diagnóze zaměstnavatel věděl, stejně jako o termínu plánované operace. Přesto však nadřízená pracovnice pana Karla při každém jeho pohybu po pracovišti sledovala, počítala mu návštěvy toalety a vytvářela nepřátelské prostředí.

Pan Karel byl zoufalý a obrátil se na ombudsmana. Ten řekl, že i zdravotní omezení pana Karla naplňuje definici zdravotního postižení dle antidiskriminačního zákona. Ombudsman zaměstnavatele oslovil a poukázal na diskriminační jednání, kterého se zaměstnavatel vůči panu Karlovi dopouštěl. Zaměstnavatel byl ochotný se s panem Karlem dohodnout bez toho, aniž by proběhlo řízení před soudem. Panu Karlovi se díky mediaci zaměstnavatel omluvil a vyplatil mu odškodné ve výši 220 000 Kč.

„Návštěvy toalety, které nadřízená mého klienta vyhodnotila jako příliš dlouhé, mu byly vytýkány. Stejně tak mu byly vytýkány telefonáty s lékaři, se kterými však potřeboval konzultovat svůj zdravotní stav. V této době přitom, nebýt šikanózního postupu zaměstnavatele, mohl být můj klient již po operaci a jeho zdravotní stav se mohl zlepšit.“

*vyjádření advokátky pana Karla*

## 5

## Ombudsman pomohl paní Věře k získání vyhrazeného parkování v místě bydliště.

Paní Věře bylo 85 let a měla onkologické onemocnění. V důsledku kombinace zdravotních problémů a vysokého věku byla závislá na celodenní pomoci a péči, kterou jí poskytovala dcera, která s ní i bydlela. Paní Věra se pohybovala pouze na invalidním vozíku. Přesto město paní Věře neudělilo souhlas se zřízením vyhrazeného parkovacího stání. Důvodem bylo to, že sama auto neřídí.

Paní Věra se obrátila na ombudsmana a ten řekl, že se město dopustilo nepřímé diskriminace. Město mělo povinnost vyslovit souhlas se zřízením vyhrazeného parkování a situaci paní Věry mělo posuzovat individuálně. Souhlas není možné omezit pouze na osoby, které samy řídí. Paní Věra po tom, co ombudsman vstoupil do případu, souhlas s parkováním zanedlouho obdržela.

**„Vyžívání parkování v místě bydliště je službou ve smyslu antidiskriminačního zákona. Proto má vlastník komunikace obecně povinnost vyslovit souhlas se zřízením vyhrazeného parkování, aby osoba se zdravotním postižením mohla službu využít.“**

*ze zprávy ombudsmana*

## Co všechno může být diskriminace na základě zdravotního postižení?

Diskriminací na základě zdravotního postižení se rozumí situace, kdy s Vámi někdo jedná méně příznivě než s ostatními, protože

- jste osoba se zdravotním postižením,
- někdo vás považuje za osobu se zdravotním postižením, ačkoliv jí nejste, anebo
- jste v blízkém vztahu s osobou se zdravotním postižením.

Pro někoho je zdravotní postižení třeba důvodem k šikaně v práci, kterou zažil pan Karel. Může se také stát, že Vám město nebude chtít vyjít vstříc i v případě splnění všech podmínek pro získání obecního bytu, jako v případě pana Tomáše. Problémem může být i videotelefon a vstřícnost bytového družstva k osobám se zdravotním postižením. Nebo se pro Vás nenajde parkovací místo jako v případě paní Věry. Diskriminace je nezákonná a je důležité se proti ní bránit.



### **Jste obětí diskriminace a chcete se proti ní bránit? Máte starosti a na úřadě Vám nepomohli? Víte o systémovém porušování práv osob se zdravotním postižením a chcete na něj upozornit?**

Přijďte, zavolejte nebo napište. Poradíme Vám. Naše pomoc je bezplatná.

Pokud víte o někom, koho by tento leták mohl povzbudit, pošlete ho dál. Pokud víte o lidech, kterým by naše rady mohly pomoci, řekněte jim o nás.

Pomáháme bez rozdílu- už od roku 2000.



**ombudsman**  
veřejný ochránce práv

Veřejný ochránce práv  
Údolní 39, 602 00 Brno  
informační linka: +420 542 542 888  
telefon (ústředna): +420 542 542 111

e-mail: [podatelna@ochrance.cz](mailto:podatelna@ochrance.cz)  
[www.ochrance.cz](http://www.ochrance.cz)  
[www.facebook.com/verejny.ochranceprav](https://www.facebook.com/verejny.ochranceprav)  
[www.twitter.com/ochranceprav](https://www.twitter.com/ochranceprav)